

Dosarul nr. Ira-947/2022
1-19023161-01-Ira-30062022

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
Președinte - Timofti Vladimir
Judecători - Cobzac Elena și Plămădeală Ghenadie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 aprilie 2022, în cauza penală privind-o pe

Mamaeva Tatiana xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 18.04.2019 -23.12.2020;
2. Instanța de apel: 19.01.2021 - 04.05.2021;
30.12.2021-12.04.2022;
3. Instanța de recurs: 05.08.2021-22.11.2021;
12.08.2022-21.09.2022.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 23 decembrie 2020 Mamaeva Tatiana a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, la 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar pentru femei, din momentul reținerii.

S-a dispus încasarea, de la Mamaeva Tatiana, în contul părții vătămate Ghercavi Tonea 43 340 lei - prejudiciul material; 15 000 lei - prejudiciul moral și 2000 lei - cheltuielile pentru asistență juridică.

A fost soluționată și soarta corpurilor delictive.

1.2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că, Mamaeva Tatiana aproximativ la începutul lunii mai a anului 2016 deplasându-se la domiciliul lui Ghercavi Tonea amplasat în xxxxx urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracter prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit, prin inducerea în eroare a lui Ghercavi Tonea, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, a dobândit de la ultima mijloace financiare în sumă de 2 200 dolari SUA (conform cursul BN la 01.05.2016 suma de 2 200 dolari SUA este echivalent a sumei

de 43 340 lei RM), sub pretextul unui tratament medical de urgență feciorului ei, mijloace financiare pe care până în prezent nu le-a restituit, cauzându-i astfel părții vătămate Ghercavi Tonea daune materiale în proporții considerabile în sumă totală de 43 340 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, **în drept**, faptele inculpatei Mamaeva Tatiana Vladimir întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal - *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, determinat de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.*

2. Sentința menționată a fost atacată cu **apel**, de către avocatul Rusu Lucia în numele inculpatei Mamaeva Tatiana prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Mamaeva Tatiana să fie achitată, pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

2.1 În motivarea cerințelor sale avocatul invocă că:

- instanța de judecată a dat o apreciere greșită probelor prezentate de acuzare deoarece inculpata Mamaeva Tatiana nu a negat niciodată existența datoriei față de Ghercavi Tonea, ba dimpotrivă, a căutat identificarea soluțiilor pentru recuperarea datoriei, la caz, fiind prezente relațiile contractuale de împrumut.

Iar, potrivit prevederilor art. 1 al Protocolului nr. 4 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 mai 2021, a fost respins apelul declarat avocatul Rusu Lucia în numele inculpatei Mamaeva Tatiana și menținută sentința fără modificări.

4. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 noiembrie 2021 a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Rusu Lucia în numele inculpatei Mamaeva Tatiana, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 mai 2021 și dispusă rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, din 12 aprilie 2022, a fost admis apelul declarat de către avocatul Rusu Lucia în numele inculpatei Mamaeva Tatiana casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care în temeiul art. 390 alin. (1) pct. (3) Cod de procedură penală, Mamaeva Tatiana a fost achitată de sub învinuirea adusă în baza art. 190 alin. (1) Cod penal.

Asupra acțiunii civile, înaintate de către Ghercavi Tatiana împotriva inculpatei Mamaeva Tatiana, instanța de apel nu s-a pronunțat.

5.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, instanța de fond la adoptarea sentinței pe caz, nu a ținut cont de prevederile art. 101 alin. (1), art. 384 alin. (3), art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală.

Subsecvent celor enunțate, instanța de apel a conchis, că prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită normelor legale citate supra, iar concluziile primei instanțe cu privire la condamnarea inculpatei Mamaeva Tatiana sunt neîntemeiate și neprobate, or, instanța de fond nu a luat în considerare că, fapta acesteia nu întrunește elementele infracțiunii, astfel concluziile instanței de fond referitor la materialul probator nu au fost examinate detaliat prin prisma pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

La fel, instanța de apel a considerat că, prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită prevederilor legale ce guvernează speța dedusă judecării, argumentelor invocate de partea apărării precum și probatoriului anexat la materialele cauzei penale în acest sens or, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 24, 27, 99-101 Cod de procedură penală, cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios, prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, conchide că din probele administrate la materialele dosarului rezultă, că vinovăția inculpatei Mamaeva Tatiana în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Codul penal și anume: *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, determinat de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile*, nu a fost constatată, iar fapta acesteia nu întrunește elementele infracțiunii nominalizate.

Instanța de apel la adoptarea soluției de achitare, a menționat faptul că, probele prezentate de acuzare confirmă cert doar faptul primirii banilor de către Mamaeva Tatiana în sumă de 2200 dolari SUA, locul primirii și circumstanțele primirii acestor bani de către inculpată, fapt confirmat prin declarațiile părții vătămate, a martorului și a probelor scrise, însă nici una din probele cercetate și prezentate de acuzare nu confirmă inducerea în eroare a victimei, prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau invers cu atât mai mult comportamentul dolosiv sau viclean a lui Mamaeva Tatiana.

Instanța de apel nu a admis probele cercetate în cadrul ședințelor de judecată drept probe pertinente concludente și utile în confirmarea vinovăției lui Mamaeva Tatiana. Din probele sus menționate, instanța de apel a stabilit cert faptul transmiterii banilor, circumstanțe care de fapt nu au fost respinse de inculpată pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în instanță de judecată, însă toate aceste probe în coroborare confirmă existența unor relații civile și anume existența unor relații de împrumut și nu de escrocherie după cum a constatat prima instanță.

Potrivit rechizitoriului inculpata Mamaeva Tatiana, se învinuiește în aceea că: *aceasta aproximativ la începutul lunii mai a anului 2016 deplasându-se la domiciliul lui Ghercavi Tonea amplasat în mun. xxxxx și urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane și dându-și seama de caracter prejudiciabil al acțiunilor*

sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit, prin inducerea în eroare a lui Ghercavi Tonea, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, a dobândit de la ultima mijloace financiare în sumă de 2 200 dolari SUA (conform cursul BN la 01.05.2016 suma de 2 200 dolari SUA este echivalent a sumei de 43 340 lei RM), sub pretextul unui tratament medical de urgență feciorului ei, mijloace financiare pe care până în prezent nu le-a restituit, cauzându-i astfel părții vătămate Ghercavi Tonea daune materiale în proporții considerabile în sumă totală de 43 340 lei.

Astfel, acțiunile inculpatei Mamaeva Tatiana au fost calificate de către organul de urmărire penală și prima instanță în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, escrocheria, cu următoarele semne calificative: *dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, determinat de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.*

Instanța de apel a remarcat că, prima instanța era obligată să examineze cauza penală în limitele învinuirii înaintată inculpatului de către partea acuzării prin rechizitoriu, iar orice modificare s-au completare a învinuirii aduse inculpatului se face prin ordonanță motivată emisă de către procuror în conformitate cu prevederile art. 326 Cod de procedură penală.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a respins solicitarea procurorului privind casarea parțială a sentinței și reținerea în sarcina inculpatei Mamaeva Tatiana a modalităților de comitere a laturii obiective a infracțiunii de escrocherie prevăzute la data comiterii faptelor infracționale. Or, instanța de apel a conchis că, în materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unei persoane și, implicit, cu privire la încadrarea juridică a faptei pe care instanța o poate reține împotriva acesteia, este o condiție esențială a echității procedurii.

La caz, instanța de apel a reținut că, prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare la 17 august 2018, norma de incriminare din această cauză - art. 190 Cod penal, a fost modificată.

Concomitent, din conținutul sentinței rezultă că, prima instanță la examinarea cauzei, a dispus condamnarea inculpatei Mamaeva Tatiana în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, reținând fapta așa cum a fost indicată în rechizitoriu, potrivit calificativelor din redacția nouă a dispoziției art. 190 alin. (1) Cod penal, și anume: *„...dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, determinat de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”.*

În acest context, Colegiul penal a constatat că, prima instanță, la judecarea cauzei nu a ținut cont că, fapta incriminată inculpatei Mamaeva Tatiana a fost comisă la începutul lunii mai 2016, adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la art. 190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018.

Instanța de apel a constatat că, în acțiunile inculpatei au fost reținute semnele calificative ale infracțiunii de escrocherie potrivit redacției noi, care la acel moment - începutul lunii mai 2016, nu erau prevăzute de legea penală.

Contrar celor expuse de prima instanță, instanța de apel a reținut că, în cauza dată, din probatoriul administrat și cercetat se constată că, inculpata Mamaeva Tatiana nu se face vinovată de săvârșirea infracțiunii de escrocherie, așa precum i-a fost imputată în actul de învinuire de către organul de urmărire penală.

Totodată instanța de apel nu a fost de acord cu punctul de vedere al instanței de fond, precum că s-a constatat existența elementelor infracțiunii de escrocherie în acțiunile lui Mamaeva Tatiana deoarece aceste concluzii vin în contradicție cu probele prezentate și administrate la caz, iar potrivit art. 8 alin. (3) în coroborare cu art. 389 Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe exacte, cercetate de instanța de judecată, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele au fost lichidate și apreciate corespunzător. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

Instanța de apel, apreciind probele administrate din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității acestora constată că, argumentele inculpatei precum că, în acțiunile sale nu sunt întrunite elementele componente de infracțiune, făcând referire la faptul că au avut loc relații civile, sunt valabile și fundamentate.

Reieșind din circumstanțele speței și din probele administrate, pretinsa parte vătămată nu a fost înșelată în nici un mod, nu a fost dusă în eroare de către inculpată, condiții necesare în cazul unui act de escrocherie, fiind evident faptul că, între Mamaeva Tatiana și pretinsa parte vătămată Ghercavi Tonea există raporturi juridice civile, nefiind dovedită latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii de escrocherie, iar litigiile dintre acestea urmau a fi soluționate într-un proces civil, fapt care atrage în mod incontestabil achitarea inculpatei, așa cum prevede art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală.

Chiar dacă ar fi luată în considerație doar poziția acuzării și ignorată poziția apărării, pentru a delimita infracțiunea imputată lui Mamaeva Tatiana de niște raporturi juridice civile era necesar să fie demonstrat faptul, că la momentul primirii bunurilor inculpata a avut intenția de a nu-și exercita angajamentul asumat și care la acel moment a avut intenția de a însuși bunurile materiale (scopul de cupiditate), lucru ce nu a fost dovedit de către organului de urmărire penală. Or, după cum s-a constatat cu certitudine din declarațiile inculpatei Mamaeva Tatiana, părții vătămate Ghercavi Tonea, cât și a martorului Ghercavi Oleg, banii au fost transmiși inculpatei cu titlu de împrumut, fiind destinați pentru tratamentul copilului minor al inculpatei Mamaeva Tatiana.

Totodată, din declarațiile respective, cât și din procesul-verbal de examinare a înregistrărilor audio din 11.03.2019 instanța de apel a constatat că, Mamaeva Tatiana recunoaște faptul luării cu împrumut de la partea vătămată Ghercavi Tonea suma de

2 200 dolari SUA, însă din cauza dificultăților financiare este în imposibilitate de a-și onora obligația de restituire a împrumutului.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a stabilit cert faptul că, Mamaeva Tatiana a primit de la Ghercavi Tonea suma în mărime de 2 200 dolari SUA, cu titlu de împrumut, însă faptul dat nu constituie un temei pentru condamnarea inculpatei Mamaeva Tatiana, întrucât în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că banii au fost primiți cu scop de restituire și nu de însușire după cum a indicat organul de urmărire penală.

Cele constatate confirmă existența unui drept cu caracter civil, iar existența unor documente, fiind probe în cauză penală, garantează în mod real dreptul pretinsei părți vătămate de a solicita despăgubiri, prin înaintarea acțiunii civile în instanța civilă.

Un alt aspect important, este și faptul că nici în ședința de judecată a primei instanței și nici în cea de apel, acuzatorul de stat nu și-a motivat poziția și nu a constatat modalitatea inducerii în eroare a părții vătămate, iar, solicitarea banilor sub pretextul unui tratament medical de urgență feciorului inculpatei, nu constituie o faptă mincinoasă, după cum se indică în învinuire. Or, pentru aprecierea celor invocate de către inculpată ca fiind niște fapte mincinoase, ce nu corespund realității, organul de urmărire penală urma să verifice informația respectivă, prin anexarea la materialele dosarului a probelor pertinente și concludente ce ar confirma s-au infirma cele invocate de inculpată, însă asemenea probe instanței nu i-au fost prezentate.

În consecință, instanța de apel a constatat că, în acțiunile Mamaeva Tatiana lipsește și latura subiectivă, deoarece acțiunile inculpatei n-au fost îndreptate în mod direct sau indirect la comiterea unei infracțiuni, în special a escrocheriei, respectiv nu a dobândit ilicit bani de la partea vătămată.

Cercetând materialele dosarului, instanța de apel a apreciat că, relațiile apărute între Mamaeva Tatiana și Ghercavi Tonea poartă un **caracter de ordin civil**, care urmau a fi soluționate în instanța de drept civil, deoarece imixtiunea penalului în sfera privată, sferă bazată pe principiul egalității părților, trebuie privită ca o ultimă măsură.

6. Decizia instanței de apel este atacată, cu ***recurs ordinar*** de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian care invocând temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod procedură penală, solicită admiterea recursului, casarea deciziei, cu remiterea cauzei spre o nouă rejudecare în instanța de apel pe motivele indicate în recurs.

6.1 în motivarea cerințelor sale procurorul a indicat că:

- vinovăția lui Mamaeva Tatiana se demonstrează prin: - plângerea părții vătămate Ghercavii Tonea (f.d. 5); - ordonanța de ridicare din data de 19.12.2019 - a fost ridicat un disc (f.d. 21); - procesul verbal de ridicare din 19.02.2019, (f.d.22); - procesul verbal de examinare din 11 martie 2019, în cadrul cărei acțiuni procesuale a fost examinat dispozitivul de stocare a informației sub formă de CD-R marca „Omega” de culoare albă, ridicat la data de 19 februarie 2019 de la partea vătămată, în cadrul cărei acțiuni procesuale s-a stabilit că, pe dispozitiv sunt înscrise 38 de elemente toate în format 3GP, care de fapt reprezintă convorbirea telefonică dintre partea vătămată cu soții Mamaev, convorbire înregistrată prin intermediul telefonului

mobil, unde în fiecare convorbire într-adevăr s-a stabilit că soții Mamaev amână restituirea banilor de pe o zi pe alta (f.d.24-44); - ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictive la cauza penală din 11.03.2019 - CD-R marca „Omega” de culoare alba, ridicat la data de 19 februarie 2019 de la partea vătămată (f.d.45); - revendicarea în privința inculpatei în care se indică toate condamnările inculpatei Mamaeva Tatiana (f.d.56); - declarațiile părții vătămate Ghercavi Tonea (f.d. 125); - declarațiile martorului Ghercavi Oleg(f.d. 137).

- din declarațiile părții vătămate, din declarațiile martorului și din stenogramele discuțiilor, se constată că deși inculpata și-a asumat obligația de a restitui datoria pe care a avut-o față de partea vătămată, de fapt o astfel de intenție aceasta nu a avut din momentul împrumutului, fapt rezultat din multiple încercări ale inculpatei de a prelungi perioada scadentă invocând diferite motive și se va achita, însă aceste promisiuni nu erau respectate, având doar un scop de a amâna la nesfârșit restituirea sumei de bani datorate;

- condamnările anterioare în privința inculpatei în temeiul art. 190 alin. (5) Cod penal, o caracterizează negativ pe inculpată și faptul că inculpata este predispusă pentru comiterea unor asemenea tipuri de infracțiuni;

- din multitudinea de hotărâri pe cauze civile, din cazierul penal al inculpatei se observă că acțiunile inculpatei Mamaeva Tatiana de la începutul lunii mai a anului 2016, îndreptate împotriva părții vătămate Ghercavi Tonea, nu au un caracter izolat, or inculpata fiind anterior condamnată pentru infracțiune de escrocherie, nu putem afirma că la caz suntem în prezența unor relații civile clasice, izolate. Altfel spus, acuzarea consideră că inculpata și-a creat o îndeletnicire din a însuși bani pe diferite căi atât civile cât și penale de la diferite persoane fără ca ulterior să le restituie, or după cum s-a constatat la caz, inculpata așa și nu a restituit părții vătămate Ghercavi Tonea, prejudiciul material;

- intenția inculpatei în comiterea infracțiunii este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a lui Mamaeva Tatiana care și-a asumat angajamentul, la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, luând în considerație și argumentele expuse, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile ordinare în termenul prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Conform art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Din textul recursului Colegiul penal constată, că recurentul invocă temeiul prevăzut la pct.6) alin.(1) al art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței.* Suplimentar instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpaților.

De fapt, din textul recursului Colegiul penal atestă, că autorul critică soluția instanței de apel de achitare a lui Mamaeva Tatiana de sub învinuirea adusă în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal, făcând referire la probele administrate de organul de urmărire penală și cercetate în cadrul ședințelor de judecată, indicând că, fapta prejudiciabilă comisă de către Mamaeva Tatiana este confirmată pe deplin de întregul sistem de probe pertinente administrate la cauza penală, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele.

Din materialele cauzei se reține că, Mamaeva Tatiana de către organul de urmărire penală a fost învinuită, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal - *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, determinat de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, nu a fost constatată, iar fapta acesteia nu întrunește elementele infracțiunii nominalizate.*

Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 23 decembrie 2020 Mamaeva Tatiana a fost condamnată în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, la 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar pentru femei.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 mai 2021, a fost respins apelul declarat avocatul Rusu Lucia în numele inculpatei Mamaeva Tatiana și menținută sentința fără modificări.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 noiembrie 2021 a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Rusu Lucia în numele inculpatei Mamaeva Tatiana, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei, în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, din 12 aprilie 2022, a fost admis apelul declarat de către avocatul Rusu Lucia în numele inculpatei Mamaeva Tatiana casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Mamaeva Tatiana a fost achitată de sub învinuirea adusă în baza art. 190 alin. (1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel ținând cont de prevederile art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, corect a admis apelul declarat de către avocatul Rusu Lucia în numele inculpatei Mamaeva Tatiana, a casat sentința, a rejudecat cauza și a pronunțat

o nouă hotărâri, prin care: Mamaeva Tatiana învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal a fost achitată, deoarece fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii, iar argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art. 6 CEDO.

Totodată, Colegiul penal menționează că, instanța de apel, din probatoriul administrat și cercetat corect a reținut și faptul că, inculpata Mamaeva Tatiana nu se face vinovată de săvârșirea infracțiunii de escrocherie imputată în actul de învinuire potrivit redacției noi, or, fapta a fost comisă la începutul lunii mai 2016, până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la art. 190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de apărare în cererea de apel și a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, argumente fundamentate în fapt și în drept, prezentate în hotărârea atacată, astfel respectând prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală.

Făcând o analiză a criticilor expuse în recursul declarat de către acuzatorul de stat, în raport cu textul deciziei, Colegiul penal constată că, instanța de apel, a indicat temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului declarat de către apărare, precum și motivele adoptării respectivei soluții, concluzionând asupra nevinovăției lui Mamaeva Tatiana de învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Code penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, soluție de la care instanța de recurs nu se va îndepărta, și a cărei reluare nu se mai impune, învederând considerentele Curții Europene și anume, în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de casație poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției ale instanței de fond. (*Garcia Ruis c. Spaniei din 21 ianuarie 1999, Heile c. Finlandei din 19 decembrie 1997*).

Din cuprinsul recursului, în viziunea recurentului probele administrate confirmă vina inculpatei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal, menționând conținutul declarațiilor părții vătămate Ghercavi Tonea, declarațiile martorului Ghercavi Oleg, cât și celelalte probe materiale administrate, însă aceste alegații, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece din cuprinsul hotărârii atacate se constată, că probele indicate au fost cercetate și asupra cărora instanța de apel s-a expus întemeiat prin argumente fundamentate în fapt și în drept, iar în motivarea soluției sale just a statuat, că: *„din probatoriul administrat și cercetat se constată că, inculpata Mamaeva Tatiana nu se face vinovată de săvârșirea infracțiunii de escrocherie, așa precum i-a fost imputată în actul de învinuire de către organul de urmărire penală”*.

Instanța de apel, judecând apelul apărării, îndeplinind cerințele art.414-419 Cod de procedură penală, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate în prima instanță, care dovedesc lipsa laturii obiective și

subiective în acțiunile inculpatei, adică lipsa intenției directe a inculpatei în inducerea în eroare sau înșelarea părții vătămate și anume că, la momentul primirii bunurilor inculpata a avut intenția de a nu-și exercita angajamentul asumat și care la acel moment a avut intenția de a însuși bunurile materiale (scopul de cupiditate), lucru ce nu a fost dovedit de către organul de urmărire penală, existând între părți relații civile confirmate prin declarațiile inculpatei Mamaeva Tatiana, a părții vătămate Ghercavi Tonea, cât și a martorului Ghercavi Oleg, care au indicat că, banii au fost transmiși inculpatei cu titlu de împrumut, fiind destinați pentru tratamentul copilului minor al inculpatei Mamaeva Tatiana, pe un termen de 2 luni.

La acest capitol, Colegiul penal reține că, instanța de apel cercetând declarațiile inculpatei, a părții vătămate, a martorului și probele materiale administrate la materialele cauzei întemeiat a stabilit că, *Mamaeva Tatiana a primit de la Ghercavi Tonea suma în mărime de 2 200 dolari SUA, cu titlu de împrumut, însă faptul dat nu constituie un temei pentru condamnarea inculpatei Mamaeva Tatiana, întrucât în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că banii au fost primiți cu scop de restituire și nu de însușire după cum a indicat organul de urmărire penală*, astfel, fiind confirmată existența relațiilor civile între părți care garantează dreptul părții vătămate de a solicita restituirea banilor în instanța civilă, iar în acțiunile inculpatei lipsind latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Code penal, deoarece acțiunile inculpatei nu au fost îndreptate în mod direct la dobândirea ilicită a banilor de la partea vătămată.

Cu referire la argumentul recurentului precum că, *inculpata nu a avut intenția de a-și asuma obligația de a restitui datoria pe care a avut-o față de partea vătămată* Colegiul penal menționează că, nu poate fi reținut deoarece a format obiect de discuție la judecarea cauzei în ordine de apel și asupra căroră instanța de apel s-a expus pe larg în hotărârea adoptată constatând că, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că banii au fost primiți cu scop de restituire și nu de însușire, însă din cauza dificultăților financiare este în imposibilitate de a-și onora obligația de restituire a împrumutului.

În cazul dat instanța de recurs remarcă că, potrivit jurisprudenței CtEDO, se statuează în cauza *Constantin Florea vs. României* (Cererea nr. 21534/05, 19 iunie 2012) că „*prezumția de nevinovăție consacrată la art. 6 §2 face parte din elementele noțiunii de proces echitabil în materie penală, prevăzut la §1 (Deweer vs. Belgiei, 27 februarie 1980, pct. 56, seria A nr. 35) și trebuie interpretată având în vedere jurisprudența Curții în domeniu.*

Totodată, potrivit art. 11 din pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice din 16.12.1966 ratificat de Republica Moldova prin hotărârea Parlamentului cu nr. 217-XII din 28.07.1990 se menționează că, *nimeni nu poate fi întemnițat pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală.*

Tot astfel se invocă și prin art. 1 de la Protocolul nr. 4 al Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, *nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală.*

Nu poate fi reținut nici argumentul acușării precum că, *în acțiunile inculpatei s-au confirmat existența laturii subiective a infracțiunii*. Or, potrivit doctrinei penale latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 Cod penal se caracterizează, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei, este obligatorie stabilirea scopului special, adică a scopului de cupiditate. Astfel, instanța de apel, reieșind din circumstanțele speței și din probele administrate, veridic a constatat că, partea vătămată nu a fost înșelată în nici un mod, nu a fost dusă în eroare de către inculpată, fiind evident existența raporturilor civile între părți. Or, potrivit declarațiilor inculpatei, părții vătămate cât și a martorului, banii au fost transmiși inculpatei cu titlu de împrumut în 2016, cu obligarea de a-i restitui în termen de 2 luni, iar la OUP partea vătămată s-a adresat în martie 2019 invocând că inculpata nu-și onorează promisiunea de a restitui datoria.

La fel, urmează a fi respins argumentul procurorului precum că, *hotărârile pronunțate în privința inculpatei o caracterizează negativ și că este predispusă pentru comiterea unor asemenea tipuri de infracțiuni*. Instanța de recurs reține că, hotărârile pronunțate invocate de către acuzare nu au legătură cu speța dată, iar circumstanțele fiecărui caz sunt diferite, mai mult că acestea lipsesc de la materialele cauzei, iar procurorul nu le-a prezentat și nu le-a invocat și administrat în calitate de probe, în scopul constatării circumstanțelor care au importanță pentru cauză și care nu au fost cercetate conform art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, nu poate fi reținută critica recurentului, precum că, - *instanța de apel incorect a dispus achitarea lui Mamaeva Tatiana de comiterea infracțiunii art. 190 alin.(1) Codul penal*, or aceste circumstanțe fiind combătute de totalitatea probelor prezentate în instanța de judecată.

Cu atât mai mult, referitor la acestea, autorul recursului nu aduce argumente plauzibile care ar combate concluziile instanței de apel, astfel Colegiul penal constată că, în această parte, nu s-a comis vreo eroare de drept.

Prin urmare, decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Instanța de apel, conform art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apel, pe care le-a considerat neîntemeiate.

Astfel, toate probele administrate au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile privind nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

Reieșind din circumstanțele constatate, Colegiul conchide că instanța de apel corect au reținut în acest sens prevederile art.8 Cod de procedură penală, în aspectul că o hotărâre de condamnare se adoptă numai în condiția în care vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată printr-un ansamblu de probe cercetate de instanța de judecată. O sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri. Colegiul reține că instanța de apel a ținut seama de aceste prevederi legale, precum și

de principiul că toate îndoielile apărute și care nu pot fi înlăturate, se tratează în favoarea inculpatului și a adoptat soluția întemeiată, care corespund prevederilor art.394 alin.(3) Cod de procedură penală.

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate, fapt ce impune inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către acuzatorul de stat, procuror în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 aprilie 2022, în cauza penală privind-o pe *Mamaeva Tatiana xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la **27 octombrie 2022.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie

